

דברים אחדים

מסכת תמורה

לימוד מסכת תמורה

בספר אלף כתב (ח"א סי' רפ"ה) מביא מסורת מהגה"ק ר' משה יוסף האפמאן זצ"ל מירושלים בשם אביו הגה"ק מהר"ם זצ"ל ממרן החתם סופר זצ"ל, שמי שהיה בחולי של סכנה גדולה וניצול, ציוה החת"ס זצ"ל שילמוד בכל שנה כל ימי חייו מסכת כריתות ותמורה עכ"ל.

רש"י עמ"ס תמורה

יש לציין שישנם כת"י מפירוש רש"י ובהם שינויים מרש"י שלפנינו, ראה בקובץ צפונות (שנה ג' קו' ב' ע' ד' - ו') בזה.

יש גם לציין, דברש"י במסכת תמורה מביא בכ"ד מהירושלמי על תמורה, ראה (י"א ע"ב) ד"ה דאומר וכו' ועד (כ"ד ע"א) ד"ה לשון וכו'. ונראה ברור שהי' לפני רש"י הירושלמי על סדר קדשים (ראה בזה בברכת אהרן עמ"ס ברכות מאמר רצ"א ובקובץ אור ישראל - מונסי שנה ז' קו' ד' ע' רמו).

מסכת כריתות

שם המסכתא - כריתות - לשון רבים

כתב בהקדמת הספר סמיכת חכמים (עמ"ס ברכות): ונקראת המסכת כריתות לשון רבים, לפי שחייבי כריתות הם רבים, כדתנן [בריש כריתות] שלשים ושש כריתות. ועוד שיש כמה מיני כריתות רחמנא ליצלן, כרת דשני וכרת דיומי וערירות, וכרת בעולם הזה וכרת בעולם הבא שנאמר [במדבר טו, לג] הכרת תכרת וגו' [שבועות דף י"ג ע"א].

וזה לשון הש"ך על התורה, ואמר ונכרתו הנפשות העושות לשון רבים, לפי שנאמר איש אשר יעשה מכל התועבות, משמע מקצתן ומשמע כולן, ואם יעשו שנים ושלושה, על האחת הוא חייב כרת, ועל השאר מה יהא חייב, לזה אמרו ונכרתו, לומר שיש כמה מיני כריתות, יש כרת נפש ויש כרת גוף, ויש כרת לשניהם, ויש כרת לשנים לששים שנים וכו', ויש כרת ליומי כדאיתא באלו מגלחין [מועד קטן דף כ"ח ע"א], ויש כרת לגוף אף אם הוא זקן לפי צער מיתה שסובל כו', עכ"ל.

הרי מפורש ושום שכל, שמהאי טעמא כתבה התורה לשון רבים ונכרתו, הוא הדין חכמים ז"ל צריכין לפרש דבריהם, לפי דחשיב כאן כל חייבי כריתות, ויהיה קשה קושיית הש"ך אם יעבור על כמה